

Orao ribar

Pandion Haliaetus

Iako se na prostorima Bosne i Hercegovine redovito pojavljuje za vrijeme selidbe, u aprilu i maju, te od septembra do novembra, mnogim je lovcima - ljubiteljima prirode izmicao pažnji

Orao ribar, u narodu zvan još i jastreb cipolaš ili bukoč, velik je otprilike kao škanjac mišar. Dugačak je 55 do 58 centimetara, a raskriljen 150 do 180. Karakterističnog je izgleda s bijelom glavom i trbuhom. S gornje strane je tamnosmed. Zatiljak i vrat su mu žučkastosivi. Pokraj oka i na zatiljku ima tamnu prugu. Krila su digačka i uglata, odozgo s crnim mrljama. Ima žute oči i plavkaste noge. Na repu je šest crnih pruga. Od ostalih grabljivica razlikuje se i po tome što mu je stražnji prst jednako dugačak kao i prednji. Slično kao i sova, može taj prst namjestiti nasuprot dva prednja, što mu, pored ostalog, omogućava bolje hvatanje ribe.

Prema sistematskoj podjeli (Makatsch 1994), ovaj orao spada u red Falconiformes - sokolovke, porodicu Pandionidae - orlovi ribari, rod Pandion - orao ribar. U Evropi živi samo jedna vrsta ovog roda - Pandion haliaetus. Gnjezdarica je širokog areala srednje, istočne i sjeverne Evrope. Staništa su mu šumovita područja s rijekama i jezerima, te stjenoviti morski otoci. Veliko gnijezdo pravi u krošnjama visokog drveća ili na stijenama uz otoke. U maju ženka snese tri žutobijela jaja s crvenkastosmedim mrljama (61,6 mm x 46,5 mm), na kojima sjede oba roditelja 35 dana. Mlade hrane 90 dana.

Prehrana: ribe raznih veličina s težinom do dva kilograma. Pošto s visine opazi plijen, obrušava se na njega, zaroni, te ga hvata pod vodom. Iz vode plijen iznosi držeći ga obično s obje noge. Ako pravodobno ne oslobodi kandže iz preteška plijena, može smrtno nastradati. O takvom dešavanju postoji ornitološko-intiološke zabilješke. U nedostatku riba, naročito za selidbe, prehranu mu čine miševi, žabe, te sitne ptice močvarice.

Nakon razmnožavanja i potpunog osamostaljenja mladih, obično u septembru, napušta područje gniježdenja. Pri selidbi je bilježen u brojnim evropskim zemljama kao preletnica. Zimovanja su mu u tropima Afrike.

Krajem šezdesetih godina prošlog stoljeća, u staroj zbirci (već tada je bila u propadanju) na Karaotoku, tadašnje lovište "Hutovo blato", nalazio se dermopreparat orla ribara koji je poticao između dva svjetska rata, ulovljen na rijeci Krupi koja je, inače, obilovala raznovrsnim ribljim fondom. Također, u nešto novije vrijeme jedan primjerak iste vrste ulovljen je 22. septembra 1983. godine u lovištu "Mera", na ušću rijeke Bosne u Savu. Ptica je imala prsten - Helsinki M - 18664 - Finska. Dermopreparat je pohranjen u tamošnju zbirku koju je agresor (1992. godine) zajedno s drugim inventarom opljačkao ili na licu mjesta uništio.

Velid Delić